

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Комісії з атестації

від 31 січня 2025 року № 1.4/2/70

ПРОГРАМА ІСПИТУ

ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

2025 – 2026

ЗМІСТ

1.	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ.....	3
2.	НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ.....	3
3.	СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА.....	3
4.	СТРУКТУРА ІСПИТУ	4
5.	НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК.....	5
6.	ЗВ'ЯЗОК МІЖ ІСПИТОМ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО» ТА ІНШИМИ ІСПИТАМИ.....	5
7.	МЕТА ПРОГРАМИ ІСПИТУ.....	5
8.	ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	6
9.	АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»	6
10.	ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»	6
11.	ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»	7
12.	ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО».....	8
13.	ПЕРЕЛІК ЗМІН	11

1. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ

Програма призначена для поступового розкриття знань, умінь і професійних навиків, які кандидат в аудитори демонструє під час здобуття кваліфікації аудитора.

Конкретні знання та навиків, які повинен мати кандидат в аудитори, оцінюються на одному з трьох інтелектуальних або когнітивних рівнів:

Рівень 1:	Знання та розуміння
Рівень 2:	Застосування та аналіз
Рівень 3:	Синтез та оцінка

Наведені інтелектуальні рівні дозволяють отримати об'єктивну оцінку прикладних знань та прикладних навиків, які демонструються під час складання теоретичних іспитів та кваліфікаційного іспиту.

Кожному питанню в детальній програмі іспиту, включеній в цей документ, надається один з наведених вище інтелектуальних рівнів, позначений індексом 1, 2 або 3 в кінці кожного питання детальної програми. Це вказує на інтелектуальну глибину, на якій питання може бути оцінено під час іспиту. Питання з глибиною інтелектуального рівня 2 та 3 оцінюються під час складання кваліфікаційного іспиту. Це відображає підвищення складності компетентностей від теоретичних іспитів до кваліфікаційного іспиту. При цьому деякі знання та навиків вищого рівня можуть оцінюватися на нижчих рівнях, тобто під час складання теоретичних іспитів за окремими напрямками.

2. НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ

Програми іспитів не передбачають і не рекомендують певну кількість навчальних годин для підготовки до їх складання, тому що підхід до навчання для різних осіб та організацій може суттєво відрізнятися. До факторів, що впливають на кількість навчальних годин, належать: широкий спектр особистих, професійних та освітніх обставин, в яких знаходяться кандидати в аудитори.

Кожен кандидат в аудитори має право самостійно обрати порядок та спосіб здобуття необхідних знань та практичних навиків.

3. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА

Аудитором може бути визнана фізична особа, яка має вищу освіту, підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність шляхом успішного складання відповідних теоретичних іспитів за дев'ятьма напрямками та кваліфікаційного іспиту та пройшла практичну трирічну підготовку із провадження аудиторської діяльності (схема 1).

Схема 1. Визнання кваліфікаційної придатності до провадження аудиторської діяльності

4. СТРУКТУРА ІСПИТУ

Програма іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» відповідає напрямам господарське, цивільне та трудове законодавство; корпоративне законодавство та законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Перевірка знань та навичок під час іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» здійснюється шляхом тестування та розв'язання комплексних завдань, які охоплюють:

- господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання;
- цивільні правовідносини, підставами виникнення яких є договори та інші правочини, завдання майнової (матеріальної) та моральної шкоди іншій особі, інші юридичні факти;
- трудові правовідносини;
- корпоративне законодавство;
- законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Іспит «Господарське, цивільне та корпоративне право» містить типи запитань та завдань, що вимагають від кандидатів послідовного поглибленого застосування знань, здобутих під час підготовки до іспиту, або набуття достатнього практичного досвіду.

Кандидати до початку іспиту мають час для ознайомлення із завданнями та планування відповідей. Протягом часу, відведеного для складання іспиту, кандидати не обмежені у черговості виконання завдань.

5. НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК

Під час іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» перевіряються знання та навички за усіма темами, що містяться в цій програмі.

Програма іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» передбачає глибокі знання нормативно-правових актів, які були оприлюднені не пізніше ніж за 12 місяців до дати іспиту. Знання нормативно-правових актів або їх окремих частин, оприлюднених у зазначені терміни, не підлягають оцінюванню, якщо дата набрання чинності цими актами або їх окремими частинами, відповідно, припадає на майбутнє і будуть оцінюватися через 12 місяців після набрання ними чинності.

Перелік нормативно-правових актів, знання яких оцінюватимуться під час складання іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право»:

Конституція України;

Цивільний кодекс України;

Господарський кодекс України;

Господарський процесуальний кодекс України;

Кодекс законів про працю України;

Кодекс України з процедур банкрутства;

Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»;

Закон України «Про акціонерні товариства»;

Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;

Закон України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків»;

Закон України «Про Конституційний Суд України»;

Закон України «Про судоустрій і статус суддів»;

Закон України «Про запобігання корупції»;

Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

6. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ІСПИТОМ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО» ТА ІНШИМИ ІСПИТАМИ

Програма атестації аудиторів відповідно до Порядку складання іспитів при атестації аудиторів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06 липня 2020 року № 399 (зі змінами), передбачає послідовне складання дев'яти іспитів та кваліфікаційного іспиту, або тільки кваліфікаційного іспиту за наявності відповідного стажу.

Теоретичні іспити кандидатами в аудитори складаються у довільному порядку (з урахуванням зарахування теоретичних знань). Іспит «Господарське, цивільне та корпоративне право» є одним з теоретичних іспитів.

7. МЕТА ПРОГРАМИ ІСПИТУ

Програма іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» спрямована на допомогу під час планування підготовки до складання іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» та надання детальної інформації щодо обсягу знань та навичків, який може бути оцінено під час складання іспиту.

Програма іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» охоплює знання конкретних правових галузей, пов'язаних з бізнесом та з якими аудитор стикається при наданні аудиторських послуг, визнаючи при цьому доцільність звернення, у разі необхідності, за додатковими юридичними

консультаціями. Ця програма починається зі знайомства кандидатів з основними елементами правової системи та надає базові знання джерел права, загальних принципів їх застосування та судової системи України. У програмі кандидати знайомляться з правовими нормами, що стосуються зобов'язального, договірнього та деліктного права, які лежать в основі ділових відносин при провадженні бізнесу. Потім програма охоплює низку правових галузей, що стосуються різних сторін провадження бізнесу, а саме: трудове законодавство, корпоративне законодавство, законодавство з питань створення, фінансування, управління, адміністрування компаній, законодавство, що регулює провадження у справах про банкрутство. Останній розділ програми знайомить кандидатів з питаннями корпоративного шахрайства та злочинної поведінки.

8. ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Для успішного складання іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» кандидати в аудитори повинні:

- А. Визначати основні елементи правової системи та загальні принципи застосування основних джерел права.
- Б. Пояснювати та застосовувати правові норми, що стосуються зобов'язального та договірнього права.
- В. Пояснювати та застосовувати норми законодавства, що регулюють трудові відносини.
- Г. Пояснювати та розрізняти організаційні форми підприємств, особливості їх статусу та внутрішньої організації.
- Ґ. Розпізнавати основні види капіталу та фінансування компаній.
- Д. Пояснювати як здійснюється управління підприємствами.
- Е. Пояснювати правові наслідки та умови відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.
- Є. Демонструвати розуміння проблем корпоративного шахрайства та злочинної поведінки, що стосується бізнесу.

9. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

Ця програма затверджена з метою підготовки кандидатів до іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» під час атестації аудиторів, починаючи з 2025 року і містить усі сучасні вимоги до компетентностей аудитора в Україні.

10. ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

Іспит «Господарське, цивільне та корпоративне право» поєднує тестові питання і вирішення ситуаційних завдань, які потребують комплексного застосування знань та навичок законодавства у відповідних сферах.

Іспит «Господарське, цивільне та корпоративне право» складається державною мовою у паперовій формі та триває три години. Перед початком іспиту кандидатам надається 15 хвилин для ознайомлення з інструкціями щодо проведення іспиту та екзаменаційним завданням.

Кандидати в аудитори повинні переконатися, що вся інформація та вимоги до іспиту належним чином прочитані та зрозумілі. Протягом часу, відведеного для складання іспиту, кандидати в аудитори не обмежені у черговості виконання завдань.

Складання іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» не потребує застосування заздалегідь підготовленої інформації або інструментів, усі необхідні матеріали, пов'язані з іспитом, включаючи додаткову інформацію, доступні кандидатам в рамках іспиту.

Іспит «Господарське, цивільне та корпоративне право» містить дві частини А і Б, обов'язкові для

виконання.

Частина А містить 35 тестових питань з вибором відповідей по 2 бали кожне. Усього 70 балів.

Частина Б складається з п'яти завдань по 6 максимальних балів кожне. Усього 30 балів.

Усі тести і завдання можуть охоплювати будь-які розділи навчальної програми.

Загальна оцінка іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» становить **100 балів**.

Мінімальна кількість балів, яка забезпечує успішне складання іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право», становить 50 балів.

11. ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

А. Основні елементи правової системи

1. Право та правова система
2. Джерела права
3. Конституційна правосуб'єктність

Б. Зобов'язальне право

1. Укладення договору
2. Зміст договору
3. Забезпечення виконання зобов'язань
4. Порухення договору та способи захисту договірних прав
5. Недоговірні зобов'язання

В. Трудове право

1. Трудовий договір
2. Припинення трудового договору

Г. Створення та заснування підприємств

1. Підприємство
2. Створення та реєстрація підприємств
3. Агентські відносини у сфері господарювання

Ґ. Капітал та фінансування акціонерних товариств

1. Акціонерний капітал
2. Позиковий капітал
3. Дивіденди

Д. Управління підприємством

1. Керівник підприємства
2. Інші посадові особи та органи управління
3. Загальні збори
4. Кінцевий бенефіціарний власник

Е. Законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

1. Неплатоспроможність та банкрутство

Є. Корпоративне шахрайство та злочинна поведінка

1. Шахрайство та злочинна поведінка

12. ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА ІСПИТУ «ГОСПОДАРСЬКЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

Деталізований перелік питань, які є наповненням програми іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право».

А. Основні елементи правової системи

1. Право та правова система

- 1.1. Визначення права та галузей права. [1]
- 1.2. Пояснення структури та повноважень судів. [1]
- 1.3. Пояснення ролі господарських судів. [1]

2. Джерела права

- 2.1. Пояснення джерел права. [1]
- 2.2. Пояснення законодавства, юридичної сили нормативно-правових актів та їх дії у часі, просторі та по колу осіб. [2]
- 2.3. Пояснення мети та значення Конституції. [1]
- 2.4. Пояснення судового прецеденту в системі джерел права. [2]

3. Конституційна правосуб'єктність

- 3.1. Пояснення конституційних прав. [1]
- 3.2. Пояснення правоздатності та дієздатності фізичних та юридичних осіб. [1]

Б. Зобов'язальне право

1. Укладення договору

- 1.1. Пояснення природи договору. [1]
- 1.2. Пояснення значення пропозиції укласти договір (оферта). [2]
- 1.3. Пояснення припинення дії оферти. [2]
- 1.4. Пояснення значення та наслідків прийняття пропозиції укласти договір (акцепт). [2]
- 1.5. Обговорення порядку зміни та розірвання договору. [2]

2. Зміст та форма договору

- 2.1. Пояснення змісту договору та визначення істотних умов договору. [2]
- 2.2. Обговорення випадків укладення договору в письмовій формі, випадків нотаріального посвідчення та державної реєстрації договору. [1]

3. Забезпечення виконання зобов'язань

- 3.1. Пояснення видів забезпечення виконання зобов'язань. [2]

4. Порушення договору та способи захисту договірних прав

- 4.1. Пояснення значення та наслідків порушення договору. [2]
- 4.2. Обговорення способів захисту договірних прав. [2]
- 4.3. Пояснення умов відшкодування збитків. [2]

5. Недоговірні зобов'язання

- 5.1. Пояснення поняття деліктного зобов'язання. [2]
- 5.2. Пояснення умов виникнення деліктних зобов'язань. [2]
- 5.3. Обговорення наслідків шкоди у зв'язку з недоговірними зобов'язаннями. [2]
- 5.4. Пояснення службової недбалості та відповідальності посадових осіб за шкоду, заподіяну підприємству. [2]

В. Трудове право

1. Трудовий договір

- 1.1. Пояснення природи трудового договору. [1]
- 1.2. Обговорення прав та обов'язків сторін трудового договору. [2]
- 1.3. Обговорення відмінностей між трудовим договором та цивільно-правовим договором (договором підряду). [2]

2. Припинення трудового договору

- 2.1. Обговорення підстав припинення трудового договору. [1]
- 2.2. Обговорення умов розірвання трудового договору у зв'язку із скорочення чисельності або штату працівників. [1]
- 2.3. Пояснення прав та обов'язків роботодавців та працівників при припиненні трудового договору. [2]
- 2.4. Пояснення незаконного звільнення. [2]
- 2.5. Обговорення засобів правового захисту у разі незаконного звільнення. [2]

Г. Створення та заснування підприємств

1. Підприємство

- 1.1. Пояснення поняття та видів підприємств:
 - 1.1.1. Акціонерного товариства. [1]
 - 1.1.2. Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. [1]
- 1.2. Пояснення відмінностей між підприємствами та фізичними особами – підприємцями. [1]
- 1.3. Обговорення відмінностей між публічними та приватними акціонерними товариствами. [2]
- 1.4. Пояснення значення та наслідків обмеженої відповідальності. [1]
- 1.5. Обговорення загального принципу розмежування відповідальності підприємства та його учасників. [1]

2. Створення та реєстрація підприємств

- 2.1. Пояснення процедури створення та реєстрації:
 - 2.1.1. Акціонерного товариства. [2]
 - 2.1.2. Товариства з обмеженою відповідальністю. [1]
- 2.2. Пояснення значення засновницького договору акціонерного товариства, укладеного до його реєстрації. [2]
- 2.3. Пояснення статутного капіталу та вимог до нього. [1]
- 2.4. Пояснення змісту статуту та порядку внесення змін до нього. [2]
- 2.5. Пояснення мети та ролі бухгалтерського обліку та звітності на підприємстві. [2]
- 2.6. Пояснення заборони використовувати найменування інших підприємств. [2]

3. Агентські відносини у сфері господарювання

- 3.1. Пояснення сутності агентської діяльності та підстав виникнення агентських відносин. [2]
- 3.2. Обговорення прав та обов'язків комерційного агента. [2]
- 3.3. Пояснення відповідальності сторін за порушення агентського договору. [2]

Г. Капітал та фінансування акціонерних товариств

1. Акціонерний капітал

- 1.1. Пояснення статутного і власного капіталу. [2]
- 1.2. Пояснення сутності акцій та відмінностей між простими та привілейованими акціями. [2]
- 1.3. Пояснення публічного розміщення акцій та емісії акцій. [2]
- 1.4. Обговорення порядку та наслідків збільшення та зменшення статутного капіталу. [2]
2. Позиковий капітал
 - 2.1. Пояснення повноважень товариства щодо запозичень. [1]
 - 2.2. Пояснення значення позикового капіталу та боргових зобов'язань. [2]
 - 2.3. Пояснення ефекту від випуску облігацій з дисконтом або з премією. [2]
 - 2.4. Розрізнити позиковий капітал від акціонерного капіталу, права акціонерів та власників облігацій. [2]
3. Дивіденди
 - 3.1. Пояснення підстав, порядку та форм розподілу дивідендів. [2]
 - 3.2. Пояснення обмежень на виплату дивідендів. [2]

Д. Управління підприємством

1. Керівник підприємства
 - 1.1. Пояснення ролі керівника підприємства та обговорення різних форм виконавчого органу. [2]
 - 1.2. Обговорення способів призначення та припинення повноважень керівника. [2]
 - 1.3. Розрізнити повноваження директора або дирекції та генерального директора. [2]
 - 1.4. Пояснення обов'язків директорів, їх відповідальності перед підприємством та умов відшкодування збитків. [2]
2. Інші посадові особи та органи управління
 - 2.1. Визначення посадових осіб. [1]
 - 2.2. Пояснення порядку створення та компетенції наглядової ради акціонерного товариства або ради директорів акціонерного товариства та її комітетів, зокрема аудиторського комітету. [2]
 - 2.3. Обговорення процедури призначення, обов'язків та повноважень суб'єктів аудиторської діяльності. [2]
3. Загальні збори
 - 3.1. Пояснення річних загальних зборів акціонерного товариства та обговорення їх компетенції. [1]
 - 3.2. Пояснення законодавчих вимог щодо порядку скликання та проведення загальних зборів. [2]
 - 3.3. Пояснення ролі лічильної комісії. [1]
 - 3.4. Обговорення порядку прийняття рішення загальними зборами. [1]
4. Кінцевий бенефіціарний власник
 - 4.1. Пояснення ролі кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи та порядку розкриття інформації про нього. [1]

Е. Законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

1. Неплатоспроможність та банкрутство
 - 1.1. Пояснення значення та поняття неплатоспроможності та банкрутства. [1]
 - 1.2. Обговорення критеріїв виявлення ознак неплатоспроможності. [2]
 - 1.3. Пояснення ролі арбітражного керуючого на різних стадіях провадження справи про банкрутство. [2]

1.4. Пояснення наслідків визнання боржника банкрутом та визначення черговості задоволення вимог кредиторів. [2]

Є. Корпоративне шахрайство та злочинна поведінка

1. Шахрайство та злочинна поведінка

1.1. Пояснення характеру та контролю над інсайдерською інформацією. [2]

1.2. Визначення зловживання на ринку капіталу та організованих товарних ринках. [2]

1.3. Пояснення правового контролю над легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом. [2]

1.4. Пояснення корупції та її форм:

1.4.1. Конфлікт інтересів. [2]

1.4.2. Хабарництво. [2]

1.5. Обговорення потенційних злочинних дій в управлінні підприємством та як наслідок неспроможність запобігти ухиленню від сплати податків та ролі відповідних органів управління. [2]

13. ПЕРЕЛІК ЗМІН

Ця програма іспиту «Господарське, цивільне та корпоративне право» є переглянutoю і містить зміни, пов'язані з уточненням окремих формулювань питань для полегшення їх сприйняття.